

Μηλιώτισσα

ΤΡΙΜΗΝΗ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΤΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ ΜΗΛΙΩΤΩΝ ΗΛΕΙΑΣ

Β' ΠΕΡΙΟΔΟΣ • ΑΡ. ΦΥΛΛΟΥ 2 • ΙΟΥΝΙΟΣ 2001 • ΑΘΗΝΑΣ 41 - ΑΘΗΝΑ - Τ.Κ. 105 54

ΚΑΘΑΡΕΣ ΚΟΥΒΕΝΤΕΣ

Από το 1987 που κυκλοφόρησε αυτή η εφημερίδα, έτσι και τώρα στη δεύτερή της περίοδο είχε και έχει επιλέξει κάποια συγκεκριμένα χαρακτηριστικά.

Πρώτα - πρώτα: Δεν έχει κανένα στόχο ενημερωτικό, με την έννοια των εφημερίδων που ξέρουμε (μη μας νελάσει το μυαλό μας).

Δεύτερον: Οι δραστηριότητες του Συλλόγου (ας είν' όργανό του η εφημερίδα αυτή), να καταγράφονται λιτά και να καταλαμβάνουν το μικρότερο-δυνατόν μέρος της.

Τρίτον: Να υπάρχει μεγαλύτερος χώρος για όλους τους απανταχού συγχωριανούς μας, να εκφραστούν και μέσα απ' αυτή την έκδοση, και πιο πολύ των απλών συγχωριανών μας, γι' αυτό ακριβώς δόθηκε αυτό το στυλ και αυτό το πλαίσιο σ' αυτή την εφημερίδα.

Τέταρτον: Αυτή η εφημερίδα χωράει όλες τις απόψεις, μας χωράει όλους χωρίς στάνταρ, χωρίς επιδόσεις, χωρίς λογιολογισμούς και επιστημονικούς εξυπνακισμούς και υπερβολές. Η εφημερίδα αυτή δεν είναι επιστημονικό έντυπο, ούτε πολιτικό, ούτε θρησκευτικό με τη στενή τους έννοια. Αυτή η εφημερίδα χωράει όλους τους ταπεινούς και όχι τους επαρμένους.

Είναι ένας εστιασμένος και μεράκι όλων των συγχωριανών μας, που πάντα αγκαλιάζουν τέτοιες προσπάθειες ηθικά και υλικά.

Τέλος, είναι οι δικές τους κουβέντες, οι δικές τους σιωπές, στα σπίτια τους, στη δουλειά τους, στο δρόμο και στην αγορά.

Είναι οι δικές μας μικρές ιστορίες. Κι είναι σπουδαίοι αυτοί οι άνθρωποι όλοι όσοι γράφουνε και θα γράψουν σ' αυτή την εφημερίδα.

Τόσο σπουδαίοι, όπως όλα τ' απλά πράγματα, όπως όλα τα λόγια τα απλά, όπως η ίδια η ζωή.

Έτσι έχει επιλέξει να υπάρχει αυτή η εφημερίδα και έτσι ζει, με τέτοιο αίμα και τέτοια νεύρα κι οι γραφίδες της σταζουν λίγο ή πολύ τη δικιά μας μικρή ιστορία, που θρέφεται και θρέφει από και τη δική μας ρίζα, και το ξαναλέω άλλη μια φορά: Η εφημερίδα αυτή ανθάνει πολύ σπουδαία και πολύ μεγάλη που φιλοξενεί κείμενα σπουδαία των απλών ανθρώπων του χωριού μας, και έτσι θα συνεχίσει να υπάρχει (τουλάχιστον με αυτή τη Συντακτική Επιτροπή).

Η ΞΕΛΑΣΗ

Του ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ Π. ΛΕΝΤΖΟΥ

Στο χωριό μας τις Μηλιές του παλαιού Δήμου των Ολυμπίων, σε παλαιότερα χρόνια εφαρμοζόταν το έθιμο της Ξέλασης, όπως και το έθιμο του εράνου και της παρηγορίας. Τα έθιμα αυτά ήταν απόρροια του έντονου θρησκευτικού συναισθήματος των τότε κατοίκων του χωριού μας, αλλά και της ελληνικής των καταγωγής. Διότι διά τους αναθρεμμένους με τον ελληνικό πολιτισμό και ζυμωμένους με την πραγματική διδασκαλία του σταυρωθέντος κυρίου ημών Ιησού Χριστού, ήτο και είναι, αδιανόητον να μην κάνουν φιλανθρωπίαν εις τους συνανθρώπους των όταν αυτοί έχουν πραγματική ανάγκη.

Εξετάζοντας κανείς το έντονο ηθικόν έθιμον της Ξέλασης, διαπιστώνει ότι, ο μεγαλύτερος και υπονώτερος εχθρός κυρίως του αδύνατου οικονομικά λαού ο οποίος αποτελεί και το ενενήντα τοις εκατόν τουλάχιστον του Ελληνικού πληθυσμού, ήταν η φρικτή κατάρα του ανθρωπίνου γένους που λέγεται πόλεμος είτε είναι αυτός με ξένους είτε είναι ο τρισκατάρατος εμφύλιος πόλεμος. Ξεκινά ο πόλεμος ως ωραίο ιδανικόν και αθώα υπόθεσις, σαν προχωρήσει όμως αφήνει στο τέλος, σκοτωμένους ανθρώπους, ορφανά μικρά παιδιά, πολύτεκνες άπορες χήρες, έρημους γέροντες και γρηές, ακρωτηριασμένους, τρελλούς, πλευριτικούς και άλλους δυστυχείς ανθρώπους, καμμένα σπίτια, καταστραμμένους δρόμους και τόσα άλλα κακά. Παράδειγμα: Όταν ο πατέρας του γράφοντος επέστρεψε από τους Βαλκανικούς πολέμους, είχε χάσει μεταξύ άλλων τριακόσια διαλεχτά πρόβατα, όλην του την γεωργικήν οικονομίαν, τέσσερα μεγάλα καματάρικα βόδια και ένα σπάνιον μουλάρι, τα βόδια δε αυτά και το μουλάρι, επειδή καθώς έλλειπε, στον πόλεμο και δεν υπήρχε ικανός άνθρωπος να τα προστατεύσει τα δάγκωσεν λυσιδιάκοο σκυλί, ελύσσαξαν και αναγκάστηκε για να μην φάνε τους άλλους ανθρώπους, να τα δέσει με χοντρές αλυσίδες στις χοντρές Αριές και να τα σκοτώσουν μπροστά του. Είναι δε αυτονόητη, η οδύνη που πέρασε. Τα οδυνηρά αυτά αποτελέσματα του πολέμου ήλθαν και εκτύπησαν δυνατά και τους παλαιότερους συγχωριανούς μας και έγιναν όλοι φτωχοί και δυστυχισμένοι. Τους εκτύπησαν οι πόλεμοι, του 1897, του 1912-1913, ο Μικρασιατικός πόλεμος του 1922, ο Ελληνοϊταλικός πόλεμος του 1940, ο καταραμένος εμφύλιος πόλεμος του 1944 και ο άλλος πολύνεκρος εμφύλιος πόλεμος του 1947. Γι' αυτό τους έβλεπες με βαθουλωμένα πρόσωπα, λιπόσαρκους και στενοχωρημένους. Η αθλιότητα αυτή δεν προερχόταν μόνον από την εξοντωτική χειρονακτική εργασίαν στην άγονη γη του χωριού μας, αλλά και από τις στενοχώριες που επισώρευσαν στην ράχη τους οι παραπάνω πόλεμοι.

Λόγω λοιπόν της δυστυχίας

του πολέμου, της φτώχειας εξαιτίας του Ελληνικού κράτους και της ανυπαρξίας κοινωνικής προνοίας, η δυστυχία ήταν στο χωριό μας μεγάλη.

Και σαν να μην αρκούσαν όλα αυτά, συνέβαιναν κάθε τόσο και θάνατοι και μάλιστα του προστάτου πολυτέκνων, οικογενειών, με μικρά παιδιά. Και επειδή, ο θάνατος δεν ήταν κερασιά να κάνει κόκκινα νόστιμα κεράσια, που γίνονταν το Μάη, αλλά αιτία θλίψεων και δυστυχιών, ήταν προφανής ο κίνδυνος να μείνουν ακαλλιέργητα, τ' αμπέλι ή τα χωράφια, ή ατρύγητο τ' αμπέλι, ή αθέριστο ή άσπαρτο το χωράφι και ούτω καθ' εξής, της οικογένειας του πεθαμένου, τα οποία μάλιστα έπρεπε να γίνουν χωρίς αναβολήν την συγκεκριμένη εποχή του έτους και όχι τον Μάη που γίνονται τα κεράσια. Αλλά ποιός π.χ. θα εκλάδευε τ' αμπέλι τον Μάρτη των ορφανών και της χήρας; Ο προστάτης των αφού του εψάλη η πένθος και συγκινητική επώδός της σοφής σχετικής εξοδίου ακολουθίας «*δεύτε τελευταίον ασπασμόν δώμεν αδελφοί το θανόντι... ούτος γάρ εξέλιπεν της συγγενείας αυτού... μηκέτι φροντίζω τα της ματαιότητος και πολυμύχου σαρκός...*», έφυγεν από τον πολύδακρυ τον κόσμο.

Πώς θα ταμπορολογίσουν τις χλώρες τον Αύγουστον διά να προφθάσουν την πείνα τους ή πώς θα φάνε σταφύλια του Σταυρού χωρίς να κλαδευτεί και να σφακτεί το αμπέλι τα άτυχα αυτά ορφανά; Ή μήπως υπήρχε κρατική κοινωνική τότε πρόνοια διά να τα βοηθήσει; Κάτι πήγαινε να κάνει η Εκκλησία, αν ο παπάς του χωριού ήταν καλός Σαμαρίτης, αλλά και αυτός συνήθως ήταν χωρίς μισθό, πολύτεκνος και φτωχός.

Ποιός λοιπόν θα έπρεπε να αντιμετωπίσει την δυστυχίαν αυτήν και μάλιστα στην ώρα της;

Είναι να θαυμάζει κανείς -όταν βέβαια σκέπτεται και δεν είναι αποχαυνωμένος της τηλεόρασης- πως η Ελληνοχριστιανική ανατροφή και τα νάματα του Ευαγγελίου, ευρήκαν τρόπον να αντιμετωπισθεί και η δυστυχία αυτή.

Ο τρόπος αυτός ήταν ο περίφημος θεσμός της Ξέλασης. Η λέξις αυτή εδημιουργήθη από την εικόνα που είδαν οι άνθρωποι, όταν μια μεγάλη ομάδα προθύμων και ανιδιοτελών συγχωριανών τους, ανδρών κυρίως, αλλά και γυναικών, ο καθένας με την αξίνα του με όρθιο το στυλιάρι, παρατάχθηκαν δίκη στρατιωτικής διμοιρίας, με όπλα όμως τις αξί-

νες των, στην πλατεία του χωριού, χωρίς κανείς να τους αναγκάσει ή χωρίς να αναμένουν πληρωμήν, διά να εξέλθουν σαν πειθαρχημένοι στρατιώτες, από το χωριό διά να πάνε να σκάψουν π.χ. το αμπέλι της ορφανεμένης φτωχής οικογενείας. Γι' αυτόν τον λόγον η λέξη Ξέλαση προήλθε από το ρήμα Ξελαίνω που σημαίνει ότι, εξέρχομαι οργανωμένος με τα κατάλληλα αντικείμενα, από ένα κατοικημένον τόπον διά να πάω σε κάποιο συγκεκριμένο σημείο να κάνω συγκεκριμένον έργον. Σε όσους εδιδάχθησαν Ξενοφώντα, τους θυμίζω από το έργον του «*Κύρου ανάβασις*» την σχετικήν φράσιν: «*εντεύθεν Ξελαίνει σταθμούς τρεις, παρασάγγας δέκα εις κελαινάς πόλιν οικουμένην και ευδαίμονα*».

Γιατί ο Κύρος ο νεώτερος προκειμένου να συναντήσει τον Αρταξέρξη, ώστε να πραγματοποιηθεί το σχέδιον του πολυμήχανου διαβόλου να αλληλοσπαραχθούν τα δύο αδελφία σε πόλεμο, εξήρχετο με τον στρατόν του σε παράταξη διά κάθε ενδεχόμενον.

Αυτοί λοιπόν που είχαν παραταχθεί εκουσίως εις την πλατείαν, έβαζαν όλοι τις αξίνες τους στον ώμο και ο ένας πίσω από τον άλλον, έβγαιναν από το χωριό και πήγαιναν στον τόπο που ήταν το αμπέλι των ορφανών διά να το σκάψουν. Το αμπέλι αυτό το πονούσαν και το έσκαβαν καλλίτερα από το δικό τους.

Το πιο θαυμαστό ήταν τούτο. Ότι, όλοι οι εθελονταί αυτοί, εν αντιθέσει με ό,τι συνέβαινε όταν έσκαβαν τα δικά τους αμπέλια, ή έσκαβαν άλλα αμπέλια, με μεροδούλι, όπου από καιρού εις καιρόν τους εκέρναγαν κανένα ποτήρι του αγίου γεννήματος της αμπέλου, έτρωγαν το μεσημέρι επί τόπου, έτρωγαν τηγανίδες το απόγευμα και έπιναν το βάλσαμο που λέγεται τσίπουρο, διά να καρδαμώσουν, (αν ο νοικοκύρης βέβαια δεν ήταν τζιφούτης και αφορισμένος), και μετά αναχωρώντας από το αμπέλι άρχιζαν τα τραγούδια μέχρι το χωριό, στην περίπτωση της Ξέλασης, οι εργαζόμενοι δεν έπιναν και δεν έτρωγαν τίποτε, γιατί τα ορφανά και η χήρα ήσαν φτωχοί άνθρωποι, ούτε δε και τραγουδούσαν, γιατί οι ιδιοκτήτες του αμπελίου είχαν πένθος και ήτο ανάρμοστο στο αμπέλι του πεθαμένου να ακούγονται τραγούδια.

Και επίσης ήταν θαυμαστό το ότι, δεν ήταν απαραίτητον να είναι παρούσα στο αμπέλι η χήρα διά να επιβλέπει το σκάψιμο, αλλά μόνοι τους οι θαυμαστοί αυτοί εθελονταί, συμπεριφερόμενοι όπως συμπε-

ριφέρονται πάντοτε οι πραγματικοί χριστιανοί που εκτελούν χωρίς επίβλεψη το έργο τους και δεν λένε άστο να το κάμει άλλος, έσκαβαν κατά τρόπον τέλειον το αμπέλι της ορφανεμένης οικογενείας και καλλίτερα από το δικό τους.

Πρέπει ακόμη να τονίσουμε ότι, οι εθελονταί αυτοί, κάνοντας πράξη την σοφίαν των αρχαίων Ελλήνων που διδάσκει ότι, «*εν τη ενόττη η ισχύς*», εμαζεύοντο πολλοί διά να σκάψουν το αμπέλι των ορφανών, το οποίον είχαν ως αποτέλεσμα, όχι μόνον με την συγκεντρωμένην δύναμη να σκαφτεί επιμελέστατα το αμπέλι αυτό, αλλά και ο χρόνος διά το σκάψιμο να είναι πολύ μικρός.

Το έργον της Ξέλασης επροτιμάτο να γίνει ημέραν Κυριακήν «*μετά την απόλυση της Εκκλησίας*», και δεδομένου ότι, οι παλαιοί συγχωριανοί μας, δεν ήσαν γραμματεείς, φαρισσαίοι και Σαδουκαίοι υποκριτές, που κατηγορούσαν το Χριστό γιατί λέει, εθεράπευσε τον ασθενή το Σάββατον και άρα είναι άθεος και αμαρτωλός κατ' αυτούς, αλλά ήσαν τίμιοι άνθρωποι και πραγματικοί Χριστιανοί, δεν θεωρούσαν εργαζόμενοι για τον άγιον σκοπόν της Ξέλασης καθ' ημέραν Κυριακήν ότι, αμαρτάνουν.

Η Ξέλαση δεν είχε μόνον το άμεσον αποτέλεσμα ότι, καλλιεργήθηκε το αμπέλι της ορφανεμένης οικογενείας, ή δεν έμεινε αθέριστο το χωράφι της, αλλά είχαν και έντονη διδακτική ηθικὴν δύναμη διά όλους τους συγχωριανούς μας και μάλιστα διά τα μικρά ορφανά της φτωχής οικογενείας. Γραφόταν με πύρινα γράμματα υποθήκη στο Υποθηκοφυλακείο της ευγνωμοσύνης και ανταποδόσεως ψυχής των παιδιών αυτών και έπρattαν και αυτά όταν γινόντουσαν πλέον άνδρες το ίδιον πράγμα δηλ. έκαναν Ξέλαση. Και ακόμη εδημιουργούσε αγάπη μεταξύ των παλαιότερων συγχωριανών μας. Δεν ήταν, βλέπετε, η κοινωνία του χωριού μας άχρωμη και ξύλινη, όπως η σημερινή κοινωνία των πόλεων και μάλιστα της υδροκέφαλης Αθήνας. Ο ένας σημεριζόταν τον πόνο του άλλου και βοηθούσε όπως μπορούσε τους αδυνάτους.

Από απόψεως δικαίου, εν όψει τού ότι, ο ελληνικός Αστικός κώδικας ορίζει ευθέως ότι, οι κανόνες του δικαίου περιλαμβάνονται εις τους νόμους και τα έθιμα, η Ξέλαση ως έθιμον, δηλ. συμπεριφορά σταθερώς και ομοιομόρφως επαναλαμβανόμενη, είναι πηγή του δικαίου. Αυτό σημαίνει ότι, κάθε πρόσωπον το οποίον ασκεί

εξουσίαν εντός της Ελληνικής Πολιτείας, όπως π.χ. ο αστυνομικός, ο δήμαρχος, ο οικονομικός έφορος, ο Υπουργός και προ πάντων ο Δικαστής, οφείλουν να αποδέχονται, να σεβονται και να εφαρμόζουν εις την πράξιν το έθιμον της Ξέλασης. Η άρνηση συμμορφώσεως αυτών προς το έθιμον τούτο, συνεπάγεται διά μεν τον Δικαστήν ακύρωση της αποφάσεώς του από τον Άρειον Πάγον και δυσμενή κρίσιν διά την προαγωγήν του, διά δε τους άλλους πειθαρχικήν τιμωρίαν. Για παράδειγμα, όλοι μας ξέρουμε ότι, αν πάρεις ένα εργαζόμενον να σου δουλέψει και δεν του καταβάλεις την αμοιβήν του και σε οδηγήσει στο Δικαστήριο θα καταδικασθείς να τον πληρώσεις. Τί θα γίνει όμως, αν ένας που έλαβε μέρος στην Ξέλαση, οδηγήσει την χήραν στο Δικαστήριο και γυρεύει πληρωμήν; Τί θα κάμει ο Δικαστής; Ο Δικαστής μόλις πεισθεί ότι, πρόκειται διά Ξέλαση, θα βγάλει απόφασιν στην οποίαν θα λέει ότι, δεν δικαιούται τίποτε αυτός που έλαβε μέρος στην Ξέλαση και να πληρώσει και τα δικαστικά έξοδα της χήρας, διότι η Ξέλαση στις Μηλιές του άλλοτε Δήμου των Ολυμπίων είναι σεβαστόν από το Δικαστήριο έθιμον, σύμφωνα με το οποίον, κάθε ένας που έλαβε μέρος σε αυτήν παρέσχε την εργασίαν του δωρεάν από φιλανθρωπίαν και διά την δωρεάν αυτήν δεν δικαιούται αμοιβής.

Τέλος ως προς τα έθιμα, του εράνου και της παρηγορίας, πρέπει να ειπούμε ότι, ανήκουν σε άλλη έρευνα και είναι άλλο θέμα. Όταν δε προσευχόμεσθε καθ' οιονδήποτε τρόπον, ας παρακαλούμε καμιά φορά τον Θεόν να μην έχουμε πολέμους και τις φοβερές συνέπειές τους. Γιατί αν -ό μη γένοιτο- ο Θεός για τις αμαρτίες μας, επιτρέψει τον πόλεμον και εκειθεν προκύψει η ανάγκη εφαρμογής του θεσμού της Ξέλασης, πολύ φοβούμαι ότι, οι νέοι της σημερινής ελληνικής κοινωνίας που θα μπορούσαν να την φέρουν εις πέρας, δεν θα την πραγματοποιήσουν, γιατί ούτε την Ξέρουν αλλά και να την ήξεραν και πάλιν λόγω της αποκοπής των από την αγνήν ελληνικήν παράδοσιν και της ενασχολήσεώς των με τα μπάσκετ, τα ποδόσφαιρα και τον μέγαν διαφθορέα των χαρακτήρων την σημερινή τηλεόραση, δεν θα εφαρμόζαν διά των χεριών τους τον φιλάνθρωπον θεσμόν της Ξέλασης.

19-5-2001. Ερρωσθε.
Απόστολος Π. Λέντζος
εκ Μηλεών του παλαιού
δήμου των Ολυμπίων

50 ΧΡΟΝΙΑ

ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΤΩΝ ΑΠΑΝΤΑΧΟΥ ΜΗΛΙΩΤΩΝ ΗΛΕΙΑΣ

«ΑΓΙΟΣ ΙΩΑΝΝΗΣ Ο ΘΕΟΛΟΓΟΣ»

(Αποσπάσματα από το πρώτο Καταστατικό του Συλλόγου)

ΚΑΤΑΣΤΑΤΙΚΟΝ

ΤΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ ΤΩΝ ΑΠΑΝΤΑΧΟΥ ΜΗΛΙΩΤΩΝ (ΗΛΕΙΑΣ) "ΑΓΙΟΣ ΙΩΑΝΝΗΣ Ο ΘΕΟΛΟΓΟΣ"

ΜΙΑ ΑΠΟΨΙΣ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΤΗΤΟΣ ΜΗΛΕΩΝ — ΗΛΕΙΑΣ

*Άρθρον 1ον.

Συνιστάται εν Αθήναις Σύλλογος υπό την επωνυμίαν Σύλλογος τών απανταχού Μηλιωτών Ηλείας «Άγιος Ιωάννης ο Θεολόγος» έδρεύων εν Αθήναις.

Σκοπός αυτού είναι: Α' ή έκτέλεσις κοινωφελών και χρησίμων έργων εν τή κοινότητι Μηλεών Ηλείας. Β' ή έξωραϊσμός αυτής. Γ' ή αξιοποίησις του αγόνου έδάφους της κατ' Δ' ή εν γενεί αγαθοεργία και εύποιία υπ' άπάσας αυτών τας μορφάς.

*Άρθρον 2ον.

Ο Σύλλογος αποτελείται εκ τακτικών και επίτιμων μελών. Τακτικά μέλη έγγράφονται οι κατοικοῦντες εν τε τή ήμεδαπή και άλλοδαπή άμφοτέρων τών φύλων και καταγόμενοι εκ Μηλεών, ως και εκείνοι τών οποίων ο πατήρ ή ή μήτηρ ή ο σύζυγος κατάγονται εκ Μηλεών. Επίτιμα δέ μέλη έγγράφονται οι προτεινόμενοι υπό του Διοικητικού Συμβουλίου και τή έγκρίσει τής Γενικής Συνελεύσεως. Εις τόν Σύλλογον δύνανται να έγγραφῶσιν ως μέλη

(Τα δύο πρώτα άρθρα του πρώτου Καταστατικού)

έπήκοον πάντων τών παρευρεθέντων υπογράφεται άναντιρρήτως ως έπεται.

Έν Αθήναις τή 8η Ιουνίου 1952.

Τά Ίδρυτικά μέλη

- 1) Δημήτριος Μπιλάλης, Ίερέυς
- 2) Ευσέβιος Σ. » »
- 3) Σπυρίδων Σ. » »
- 4) Κων νος Χ. Δούμας
- 5) Σπύρος Π. Παναγιωτόπουλος
- 6) Ιωάννης Χ. Δούμας
- 7) Χαράλαμπος Π. Παναγιωτόπουλος
- 8) Παύλος Γ. Μπιλάλης
- 9) Χρήσιος Τσαπάρας
- 10) Δημήτριος Γ. Λέντζος
- 11) Άνδρέας Δ. Μπιλάλης
- 12) Ιωάννης Γ. Λέντζος
- 13) Παναγιώτης Χ. Δούμας
- 14) Παναγιώτης Ν. Κασκαντίρης
- 15) Παναγιώτης Θ. Λέντζος
- 16) Παναγιώτης Σ. Μπιλάλης
- 17) Χαράλαμπος Γ. Λέντζος
- 18) Γεώργιος Φ. Κοτσιράς
- 19) Δημήτριος Π. Λέντζος
- 20) Γεώργιος Α. Πίππας
- 21) Παναγιώτης Γ. Λέντζος
- 22) Νικόλαος Γ. Μπιλάλης
- 23) Ιωάννης Κ. Γιαννόπουλος

(Κατάσταση που φαίνονται τα ιδρυτικά μέλη του Συλλόγου)

ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ ΤΟΥ ΠΑΥΛΟΥ Γ. ΜΠΙΛΑΛΗ, ΙΔΡΥΤΙΚΟΥ ΜΕΛΟΥΣ ΤΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ ΜΑΣ

Ερ.: Κύριε Μπιλάλη, τί ήταν εκείνο που σας ώθησε εσάς και άλλους συγχωριανούς μας το 1952, να ιδρύσετε το Σύλλογό μας;

— Η αγάπη που πρωτοείδα στη γενέτειρα γη το φώς του ήλιου από το ένα μέρος και το όνειρο της λειψυδρίας του χωριού μας από το άλλο μέρος με απασχολούσε συνεχώς.

Σωστό μαρτύριο η ζωή των συμπατριωτών μας. Οπότε το 1952 τελειόφοιτος ων της Ιατρικής πήρα την ιστορική απόφαση ότι μπορεί να λυτρωθεί και καλλιερέψει η ζωή του χωριού μας με συλλογική προσπάθεια των ξενιτεμένων Μηλιωτών. Στόχος λοιπόν η ίδρυση Συλλόγου.

Την ιδέα, ξεκινήσαμε η πρώτη τριμελής επιτροπή, επικεφαλής ήτο ο σεβάσμιος αείμνηστος ιερέας π. Δημήτριος Μπιλάλης, ο γράφων και ο Παναγιώτης Ν. Κασκαντίρης.

Ανήμερα της Πεντηκοστής —Άγίας Τριάδος— στο γραφείο του αειμνήστου Χαράλαμψ Π. Παναγιωτόπουλου το 1952 ιδρύθηκε ο Σύλλογός μας με πρώτο Πρόεδρο τον αείμνηστο Κων/νο Χ. Δούμα.

Ιστορική παραμένει η ίδρυση του Συλλόγου μας στη γενέθλιο ημέρα της Εκκλησίας μας και αλησμόνητη και λίαν συγκινητική η συναδέλφωση και πα-

ΠΑΥΛΟΣ Γ. ΜΠΙΛΑΛΗΣ ΔΡ ΠΑΙΔΙΑΤΡΟΣ

τριωτική συνάντηση ολοκλήρου της Κοινότητας με τον νεογέννητο Σύλλογο στην επίσημη εορτή της Παναγίας μας 23 Αυγούστου του 1952.

Ερ.: Πώς σχολιάζετε τα 50χρονα δραστηριότητος του Συλλόγου;

— Είναι προς τιμήν όλων μέχρι σήμερα των Διοικ. Συμβουλίων και των μελών του Συλλόγου μας που εκαλλιέργησαν την αγάπη, την αλληλεγγύη και την συμπάρασταση προς το χωριό μας Μηλιές.

Η νοσταλγία των ξενιτεμένων Μηλιωτών προς την ιστορική γενέτειρα (Μάχη Τουρκαλβανών το 1821 στο Πούσι - Παναγίτσα), συνεχίζεται αμείωτη μέχρι τις ημέρες μας.

Ο Σύλλογος πιστός στις αρχές του προσέφερε και υλικώς αλλά και πνευματικώς το κατά δύναμιν. Για το μέχρι σήμερα

έργο του μπορεί να γραφεί και ολόκληρο βιβλίο (πεπραγμένα).

Ερ.: Τί θα συμβουλευάτε σήμερα τις νέες γενιές των απανταχού συγχωριανών μας;

— Όλοι μαζί και οι νέοι μας έχουμε την κληρονομιά από τον Πολιούχο Άγιο του χωριού μας, αλλά και του Συλλόγου μας Άγιο Ιωάννη το Θεολόγο να διώνουμε την μεγάλη και κορυφαία εντολή του Χριστού «ΑΓΑΠΑΤΕ ΑΛΛΗΛΟΥΣ».

Στους νέους και στις νέες μας εύχομαι να συνεχίσουν ως μέλη του Συλλόγου τη σκυτάλη που παρέλαβαν και να καλλιεργούν τον πατριωτικό σύνδεσμο τόσο στη ξενιτιά όσο και στο χωριό. Το προσκύνημα στη γη των προγόνων να είναι καθήκον και τρόπος ζωής. Τα χωριά μας στην αλλοπρόσκληση νέα εποχή δεν πρέπει να ερημώσουν, αλλά να παραμείνουν θέρετρα οικολογίας, υγείας και περιουλογής.

Ο Σύλλογός μας πάντα πλούσιος σε μέλη και αισθήματα να γίνεται πόλος έλξεως, στο κλεινόν άστυ Αθηνών και Πειραιώς, γνωριμίας των μελών με τη διοργάνωση εορτών, παντοειδών εκδηλώσεων και στην χαρά και την λύπη που έτσι θα πλαισιώνεται ο κύκλος της ζωής και της ευτυχίας όλων μας.

Από τις αρχαιρεσίες του Συλλόγου τον Ιούλιο του 1968.

ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ ΤΟΥ ΑΝΤΩΝΙΟΥ Ν. ΜΠΙΛΑΛΗ

«Μ»: Κύριε Μπιλάλη, έχετε κατά τη γνώμη μας μια πολυετή θητεία στο Σύλλογό μας και στο Δ.Σ. αλλά και σαν απλό μέλος. (θα λέγαμε ίσως και την πιο σεμνότερη), τι θα μας λέγατε με δυό λόγια για όλα αυτά τα χρόνια;

— Μάρτιος 1949 ο εμφύλιος έχει τελειώσει, το Γυμνάσιο στο Πελόπιο ξαναλειτουργεί, η φτώχεια έχει προβληματίσει γονείς και παιδιά και αναζητούν διεξοδο.

Από το Σεπτέμβριο του 1949 άρχισαν τα πρώτα караβάνια νέων να φεύγουν για τις μεγαλουπόλεις Αθήνα - Πάτρα - Πειραιάς - Θεσσαλονίκη, αναζητώντας καλύτερη τύχη.

Κάθε φορά που έφευγαν νέοι αντί να ακούμε το κελιάδισμα των πουλιών, ακούγαμε τα κλάματα της θειάς Αλέξανδρας της Θειάς Λιούς (Μπαλτίκα), λες και πήγαιναν τα παιδιά τους στον πόλεμο, γιατί δεν είχαν άλλο τρόπο να ανακουφίσουν τον πόνο της ξενιτιάς.

Οι νέοι εκτός από την προσπάθεια για ατομική τους πρόοδο, δεν ξεχνούσαν και το χωριό μας. Άρχισαν οι πρώτες επαφές με πρωταγωνιστές τον Παναγιώτη Ν. Κασκαντήρη (δάσκαλο) και Παύλο Γ. Μπιλάλη (ιατρό) με τους ηλικιωμένους στην Αθήνα συμπατριώτες και το 1952 ιδρύθηκε ο Σύλλογός μας.

Ο ενθουσιασμός ήταν τόσο μεγάλος που χαρακτηριστικά αναφέρω ότι ο αείμνηστος Αναστάσιος Η. Πίππας (Μπλατσάρας) —όπως διαδόθηκε με ενθουσιασμό στο χωριό— είχε προσφέρει οικονομική ενίσχυση στο Σύλλογο δέκα (10) δραχμές. Οι παλαιοί ας γυρίσουν πίσω στα χρόνια εκείνα της φτώχειας και μιζέριας για να εκτιμήσουμε την προσφορά του.

Είναι γνωστό πως, με ενέργειες των εκάστοτε Δ.Σ. και εξεκόντων μελών του Συλλόγου ήλθε το νερό στο χωριό, κτίσθηκε το πνευματικό Κέντρο (Βιβλιοθήκη), αργότερα έγινε η ηλεκτροδότηση του χωριού.

Από το 1968 περίπου συμμετέχω ενεργά στο Δ.Σ. του Συλλόγου έως το 1985.

Επειδή άλλα ήταν τα δεδομένα, όταν ιδρύθηκε ο Σύλλογος και άλλα μετά το 1968, ομολογώ ότι πολλές φορές είχα χάσει τον ύπνο μου, προσπαθούσα να κρατήσω τις ισορροπίες. Οι παλαιοί από φόβο σε τι ανθρώπους θα περιέλθει ο Σύλλογος, οι νέοι όπως πάντα με οράματα τραβούσαν τα άκρα προκειμένου να πάρουν τη Διοίκηση του Συλλόγου. Εγένοντο πολλά, ελέχθησαν περισσότερα, στενοχώρησαν πολλούς και όμως ο Σύλλογος προχώρησε. Όλοι ανεξαιρέτως με τις συμβουλές των απερχομένων και την ενεργό δράση των νέων προχωρή-

ΑΝΤΩΝΙΟΣ Ν. ΜΠΙΛΑΛΗΣ

σαμε και σήμερα το ερώτημα της τρίτης γενιάς είναι το ίδιο, τι θα γίνει ο Σύλλογος; πως θα προχωρήσει η τέταρτη γενιά σύμφωνα με τα κρατούντα στην εποχή μας θα αναλάβει τις ευθύνες για το Σύλλογο; Στο ερώτημα αυτό ας προβληματισθεί η τέταρτη κατά τη γνώμη μου γενιά. Πάντως δηλώνω και ελπίζω να συμπορεύομαι και με όλους τους παλαιούς, ότι από εμάς θα έχουν την αμέριστη ηθική και υλική συμπαράσταση.

«Μ»: Αν σας λέγανε σήμερα κ. Μπιλάλη, πείτε μας δυό πράγματα, τα πιο χαρακτηριστικά από την πολύχρονη ενασχόλησή σας με το Σύλλογο, ποιά θα ήταν αυτά;

— α) Όταν πήγαμε να ανοίξουμε τους περιφερειακούς δρόμους στο χωριό. Το συγκινητικό, ξεκινήσαμε με τον Πρόεδρο του Δ.Σ. κ. Παύλο Μπιλάλη πρωί εορτής των Θεοφανείων, καθυστερήσαμε στο δρόμο γιατί είχε πρόβλημα το αυτοκίνητο και όταν φθάσαμε στο χωριό Πλάτανο πήγαμε στην εκκλησία προφθάσαμε την λειτουργία, τον μεγάλο αγιασμό, λες και ο εφημέριος της εκκλησίας μας περίμενε.

Στη συνέχεια φθάσαμε στο χωριό και όταν οι μπουλντόζες άρχισαν το έργο τους είχαμε τις πρώτες αντιδράσεις. Με παρέμβαση μελών και φίλων του Συλλόγου που βρέθηκαν εκεί, το έργο προχώρησε, έφθασε και στον δικό μου κήπο στου Φυτεπάλι.

Ομολογώ ότι όταν η μπουλντόζα έριχνε το φράχτη που μας χώριζε με τον κήπο του Γεωργίου Σ. Μπιλάλη (Σπυρόπουλου - Σκούρα) η καρδιά μου λύγισε, τα μάτια μου δάκρυσαν, προς στιγμή παραμέρισα να μην με αντιληφθούν, έκανα το σταυρό μου και αμέσως ένιωσα στο σώμα μου ένα πράγμα να με ξαλαφρώνει, πήρα θάρρος και γυρνώντας στον οδηγό του λέω προχώρα σκεπτόμενος ότι τα έργα θέλουν θυσίες.

Και για όσους δεν γνωρίζουν να πληροφορηθούν ότι ο Πρόεδρος και Αντιπρόεδρος αντίστοιχα Παύλος Μπιλάλης και ο αείμνηστος Παναγιώτης Θ. Λέντζος πήγαν κατηγορούμενοι στο δικαστήριο ότι προξένησαν ζημιά σε ξένα ιδιοκτησία.

β) Όταν γίνονταν αρχαιρεσίες για ανάδειξη νέου Διοικητικού Συμβουλίου του Συλλόγου στον Ναό της Αγίας Τριάδος στο Βύρωνα. Το υπάρχον Δ.Σ. και συγκεκριμένα ο Πρόεδρος κατηγορήθηκε από τους νέους ότι για την εικόνα της Παναγίας είχαν χρησιμοποιηθεί υλικά, όπως αίμα πουλιών. Ευτυχώς την κατάσταση έσωσε αν ενθυμούμε καλά ο πατήρ Ευστάθιος Μπιλάλης. Αναφέρω το ανωτέρω περιστατικό γιατί μετά από 5 - 6 χρόνια τα ίδια πρόσωπα που μας κατηγορήσαν, όπως πιο πάνω αναφέρω, μου ζήτησαν να ενεργήσουμε όπως το κατηγορηθέν Δ.Σ. αναλάβει και πάλι το Δ.Σ. του Συλλόγου αναγνωρίζοντας το σφάλμα τους.

Τα ανωτέρω είναι όπως συνέβησαν ακριβώς, δεν αναφέρομαι σε ονόματα γιατί παραθέτοντας αυτά, σκοπός μου είναι να συμβάλλω στην ενότητα των μελών και τόσον οι παλαιοί όσον και οι νέοι (τέταρτη γενιά), να βγάλουν τα συμπεράσματα που πρέπει.

«Μ»: Πώς βλέπετε το παρόν και το μέλλον του Συλλόγου σε μια εποχή που η συμμετοχή γενικά στα κοινά πράγματα έχει αψιχωθεί;

— Αγαπητοί συγχωριανοί, όπως γνωρίζετε γενικά οι Σύλλογοι σαν τον δικό μας περνούν μια περίοδο αδράνειας. Ευτυχώς οι πρόσφατες αρχαιρεσίες ανέδειξαν νέο Δ.Σ. και όπως πιστεύω έχει και ιδέες και οράματα.

Πρέπει όμως όλοι μας να βοηθήσουμε ηθικά και υλικά. Ηθικά είναι η παρουσία μας στις εκδηλώσεις και υλικά για την βοήθεια των σκοπών που προβλέπονται από το καταστατικό του Συλλόγου.

Η επανέκδοση της εφημερίδας «Μηλιώτισσα» είναι ένα δείγμα καλής αρχής επικοινωνίας.

Ίσως η όλη εμφάνιση της εφημερίδας να μην είναι τέλεια. Η αρχή όμως έγινε, η βελτίωσή της εναπόκειται σε όλους μας. Δηλώνω κατηγορηματικά ότι στεγανά στην προσπάθεια αυτή δεν υπάρχουν, υπάρχει μόνο η θέληση, η αναζήτηση και η συμπαράσταση στο Δ.Σ. από όλους μας.

Σημειώνω ότι όπως γνωρίζουμε στην ύπαιθρο παλιά, δεν υπήρχαν καμινέδες. Το κράτος έδωσε εντολή να φτιαχτούν καμινέδες σε όλα τα σπίτια με ορισμένες προδιαγραφές. Ένας χωρικός έφτιαξε τον καμινέ στο σπίτι του, διαδόθηκε και το όργανο της τάξεως ακούγοντάς το επισκέφθηκε το σπιτονοικοκύρη και αντί να τον συχαρεί τον μόνισε γιατί ο καμινές δεν ήταν σύμφωνα με τις προδιαγραφές της αρμόδιας υπηρεσίας.

Στο ακροατήριο ο Πρό-

ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ ΤΟΥ ΘΟΔΩΡΗ Β. ΛΕΝΤΖΟΥ

«Μ»: Κύριε Λέντζο έχετε και σεις ασχοληθεί πολλά χρόνια με το Σύλλογό μας, είτε απ' την θέση του Προέδρου και μέλους του Δ.Σ., είτε ως απλό μέλος του Συλλόγου μας, τι θα λέγατε απολογιστικά σήμερα για όλα αυτά τα χρόνια;

— Ο Σύλλογός μας από την ίδρυσή του το 1952 μέχρι σήμερα έχει να παρουσιάσει σπουδαία πράγματα συμβάλλοντας στην καλύτερευση της ποιότητας ζωής στο χωριό μας με συγκεκριμένα έργα, όπως την ύδρευση του χωριού μας από το Πουρνάρι, την ανέγερση του κτιρίου του Πολιτιστικού Κέντρου, την διάνοιξη δρόμων, τη δημιουργία του χώρου αναψυχής στη Ρούσια κ.λπ. Το σημαντικότερο όμως κατά τη γνώμη μου, ήταν οι προσπάθειές του για την δημιουργία τρόπων επικοινωνίας και συμμετοχής των απανταχού πατριωτών μας στη μεγάλη υπόθεση της διατήρησης των όποιων δικών μας πολιτιστικών και λαογραφικών θεμάτων.

«Μ»: Ποιά είναι κατά τη γνώμη σας τα σημαντικότερα πράγματα στο πολιτιστικό επίπεδο του Συλλόγου μας;

— Α, είναι πολλά. Πολύ σημαντικά είναι τα δύο βιβλία των συμπατριωτών μας Παναγιώτη Σ. Μπιλάλη και Παναγιώτη Ν. Κασκαντήρη, να αυτά είναι σημαντικά, πολύ σημαντικά θα έλεγα. Μετά ένα μεγάλο γεγονός είναι η έκδοση της Μηλιώτισσας, που με μεγάλη ευχαρίστηση υποδέχθηκα την επανέκδοσή της. Εδώ πρέπει να αναφερθώ σε κάποιες εκδηλώσεις στο χωριό μας που μ' έχουν χαράξει βαθιά. Είναι η γιορτή της Μάνας το 1988 στο σχολείο μια πολύ μεγάλη γιορτή και η έκθεση φωτογραφίας το 1987 στο Πολιτιστικό Κέντρο του χωριού μας.

«Μ»: Κύριε Λέντζο ήσασταν ο γενεϊτορας της ιδέας της δημιουργίας της βιντεοκασέτας το 1987 με θέμα το χωριό μας και

ΘΟΔΩΡΗΣ Β. ΛΕΝΤΖΟΣ

για να είμαστε ακριβείς όλο το οικονομικό και δημιουργικό βάρος το σηκώνατε εσείς με τον Δημήτρη Κ. Λέντζο (Πάκη) και Αναστάσιο Χ. Πίππα. Ο Σύλλογός μας εκδίδει μια καινούργια βιντεοκασέτα 2 ωρών τον Ιούνιο, τί έχετε να δηλώσετε γι' αυτές τις προσπάθειες;

— Τί μου θυμήσατε τώρα, έχουν περάσει σχεδόν 15 χρόνια από τότε, βλέπετε ο χρόνος είναι αμύλητος. Βλέποντας αυτή τη δουλειά με τα δεδομένα εκείνης της εποχής το μόνο που μπορώ σίγουρα να πω είναι με τι όρεξη και τι μεράκι είχε γίνει αυτή η δουλειά και δικαίως μνημονεύσατε τους δύο παραπάνω συγχωριανούς μας. Το έργο αυτό έχει τεχνικές ατέλειες ή ό,τιδήποτε άλλο μπορεί να πει κανείς, αλλά έχει όμως, όλη την ψυχή του χωριού μας. Όταν καμιά φορά την βλέπω, γαλπνεύω, στενοχωριέμαι κι όλες μπορεί και να μελαγχολώ, αλλά αυτή είναι η δική μας εικόνα και είναι αληθινή. Τέλος να σας πω και κάτι. Εγώ έχω μια ευαισθησία σ' αυτά τα πράγματα και δεν είναι ψέμματα αν σας πω ότι έχω κλάψει πολλές φορές βλέποντας αυτή την κασέτα.

«Μ»: Κύριε Λέντζο σας ευχαριστούμε γι' αυτή σας την συνέντευξη στην Μηλιώτισσα.

— Εγώ σας ευχαριστώ και εύχομαι στο Σύλλογό μας να τα εκατοστήσει και τους νέους μας να έχουν μεγαλύτερη συμμετοχή. Ευχαριστώ.

δρος του δικαστηρίου ερώτησε τον κατηγορούμενο: «Καλά άνθρωπέ μου δεν έβλεπες ένα άλλο καμινέ να τον φτιάξεις ίδιο και να μην ταλαιπωρείσαι όπως τώρα;».

Ο κατηγορούμενος απαντά: «Κύριε Πρόεδρε, όχι μόνο στο χωριό μου αλλά σε όλη την περιφέρεια δεν υπάρχει άλλος καμινές». Συμπέρασμα ας βγάλουν όσοι διαβάσουν την Μηλιώτισσα.

Ο Σύλλογός μας έχει προοπτικές μεγάλες, από εμάς θα ε-

ξαρτηθεί και ιδιαίτερα από τους νέους.

Οι καιροί έχουν αλλάξει με τα δεδομένα της παγκοσμιοποίησης, καλπάζουν όλα, εμπόριο - επιστήμη - τέχνες, συγχωνεύονται και γίνονται μεγάλες μονάδες (εν τη ενώσει η ισχύς). Ας ενωθούμε, αςβάλουμε τους νέους μπροστά και ας συμπαρασταθούμε.

Έχουμε πολλά να κάνουμε γιατί το χωριό μας κακά τα ψέμματα βρίσκεται εδώ στην Αττική.

Οι βλαβερές συνέπειες του «Φράπα - Φρούπα»

Μια φορά στο καφενείο της Αγγέλωσ έλεγε ο Γιάννης ο Λέντζος (του Παπακώστα):

«Το καλοκαίρι είναι γεμάτο το χωριό με παιδιά, έτσι συνηθίζουν το χωριό μας τους αρέσει και θα έρχονται και αργότερα, όταν μεγαλώσουν, εγώ το βλέπω με τα δικά μου παιδιά που τρελαιούνται να έρχονται το καλοκαίρι στο χωριό».

Τότε του λέω:

«Γιάννη πόσων χρονών είναι ο Κωσταντίνος ο δικός σου?»

«Δώδεκα μου απαντάει ο Γιάννης».

«Όταν αρχίσει το Φράπα - Φρούπα, τότε να ρθεις να με βρεις».

«Τί είναι το Φράπα - Φρούπα», μου λέει.

«Να σου πω, όταν πάει δέκα έξι χρονών το παιδί και τον κάνει ντριτίρι, θ' αρχίσουν οι καφετέριες και οι βόλτες. Απέ θα κάθεται στις φαρδιές καρέκλες με τα μαύρα γυαλιά και θα κοιτάει πέρα - δώθε, και Φράπα - Φρούπα θα ρουφάει με το μεγάλο καλάμακι το καφέ φραπέ. Μετά θ'

Του Αντρίκου Τσαπάρα

αρχίσουνε μπάνια, νησιά το καλοκαίρι και δός τον Φράπα - Φρούπα, Φράπα - Φρούπα, τον καφέ, κι άμα τον δεις πάλι στο χωριό να μου κόψεις εμένα τ' αυτιά.

Και ξέρεις πότε θα ξαναρχίσει νόρχεται στο χωριό; Όταν έχει δύο μικρά κουτσούβελα και θα είσα εσύ στο χωριό συνταξιούχος, απέ θα στα φέρνει το καλοκαίρι να τα φυλάξεις εσύ, ο καλός παπούς και η καλή γιαγιά και αυτοί ώπ, πάλι στα νησιά για Φράπα - Φρούπα.

Ρε το χωριό το δικό μας, (όχι μόνο το δικό μας, όλα τα χωριά), τα έφαγε το Φράπα - Φρούπα.

«Μού 'γινες και υλοιόμος»

Πήγα με τον Κορδελά μια φορά, βράδυ ήταν, να φυλάξουμε για λαγό.

Λοιπόν, κάτσαμε πάνω στα δέντρα, μακριά εκεί στον Γαλατετσιάσι.

Έρχεται ένας λαγός σε μένα, δεν αγρασκέλισε να μπει στο αραποσίτι, στεκότανε στα δύο πόδια με σηκωμένα τ' αυτιά, σαν να αγνάντευε και να περιεργαζότανε το δέντρο, έκανε μεταβολή και ξαναμπήκε στο λόγγο.

«Άντε, του είπα, μού 'γινες και υλοτόμος, δεν σου άρεσε το δέντρο».

Του Κωστάκη Γερμανού

Ακούω ένα καιρό, «ώωωπ», ο Κορδελάς πήδηκε από το δέντρο.

«Τί έπαθες; του λέω».

«Ήτανε μια οχιά από κάτω εκεί που καθόμωνα στο δέντρο, πως δεν μ' έφαγε», μου λέει.

Στρώνουμε το βράδυ να κοιμηθούμε, το είχε αραποσίτι ο Σάββας με την Λαμπία του Γαλατετσιάσι, ανάψαμε φωτιά, κόψαμε καμιά τριανταριά αραποσίτια και τα φάγαμε.

Το πρωί πάει η Λαμπία, τηράει το αραποσίτι, κομμένο και καταριότανε:

«Ανάθεμα τον πατέρα τους», παράδινε τον πατέρα της η Λαμπία, (αφού ήτανε αδέρφια με τον Κορδελά).

Μου λέει ο Κορδελάς, αυτό κι αυτό με την Λαμπία, εκατάραγε όλη την ημέρα τον πατέρα μας.

«Καλά εσύ κρέμασες τα παπούτσια σου νωρίς»

Τί έγινε αλήθεια με το Κλωτσοσκούφι; Τί έγινε όλο εκείνο το πάθος; Τί απέμεινε απ' εκείνο το μεγάλο αθλητικό σφρίγγος; Πώς γίνανε τώρα πια οι μεγάλες μπαλιές - πασίσες;

Όλα τελικά ωριμάζουν στην εποχή τους, ακόμη και το κλωτσοσκούφι. Και το γηπεδάκι στη Καισαριανή που στην αρχή βγάσαμε δύο 11άδες τώρα έχει γίνει πάγκο και οι φανέλες σφουγγαρόπανα, αλλά οι φωτογραφίες εκεί αμετάβλητες.

Η «Μηλιώτισσα» έκανε ένα μικρό ρεπορτάζ σχετικά με το «κλωτσοσκούφι» και ρώτησε τους πρωταγωνιστές εκείνης της ομάδας και να τι μας απάντησαν:

Ο αρχηγός της ομάδας **Μήτσος Λέντζος**: «Εγώ έπιανα τα άπιαστα, αλλά τώρα έπιασα τα 45 και...».

Ο **Θοδωρής Λέντζος**: «Μετά τα συστήματα πλημμύρα και κούρασε τον, ισχύει το σύστημα πια κουραστήκαμε».

Πάνος Κων. Γερμανός: «Εμένα με φάγανε οι Περσεναίοι στην Αργυρούπολη, τραυματίστηκα τότε στο γόνατο και από τότε χάθηκα».

Νίκος Νικολόπουλος: «Η-

ΚΑΙΣΑΡΙΑΝΗ 1986

Όρθιοι: Χρήστος Γιαννόπουλος, Μήτσος Λέντζος, Τάσος Κασκαντίρης, Πάνος Γερμανός, Νίκος Νικολόπουλος, Σταύρος Μάρρας. Καθιστοί: Ανδρέας Κοτσιράς, Πάνος Κ. Γερμανός, Αλέκος Κασκαντίρης, Θοδωρής Λέντζος, Μίμης Λέντζος.

ταν λάθος η μεταγραφή μου από την Καλολετσή στις Μηλιές, ήτανε και η κόντρα με τον προπονητή...».

Μίμης Λέντζος: «Εμένα άλλαξε ο μεταβολισμός μου, αλλιώς θα έπαιζα ακόμη».

Πάνος Γερμανός: «Αυτή η ομάδα ήταν επαναφορτιζόμενη, αλλά κάπου χάσαμε τον φορτιστή της».

Ανδρέας Κοτσιράς: «Ημουννα μεγάλο ταλέντο, κήκα σ' αυτή την ομάδα (είναι να μη σε γελάσει το μυαλό σου)».

Τάσος Κασκαντίρης: «Εγώ

πήγα στη Δημητσάνα και σώθηκα, εκεί αναγνωρίσανε την αξία μου».

Αλέξης Κασκαντίρης: «Εγώ κοντράρω για ένα ημίχρονο όποιον θέλεις, εγώ είμαι ακόμη εδώ».

Σταύρος Μαυρός: «Να τη κοουτσάρω την ομάδα δεν λέω, αλλά αν αφαιρέσεις κάνα δυό οι άλλοι είναι όλοι για πέταμα».

Υ.Γ.: «Δεν ξέρω ρε Χρήστο αν τελικά δικαιώθηκαν που ήθελες να παίξεις εκεί ψηλά με τις ολόλευκες φανέλες δίχως νούμερα».

Μπροστά στον Γ. Δημακόπουλου (Αγροφύλακα) το σπίτι το 1967.

Απ' αριστερά όρθιοι: Χρυσάνθος Πίππας, Δήμος Τσαπάρας, Φιλοποίμην Γιαννόπουλος, Χρήστος Καραγιάννης, Νίκος Σεβόπουλος (μικρός), Ιωάννης Τσαπάρας, Γεώργιος Κοτσιράς, Γεώργιος Κοτσιράς (Κόκαλης), Λούης Πίππας.

Καθιστοί: Αθανάσιος Πίππας, Κανέλλος Μαρούντας, Νίκος Μαρούντας (μικρός).

Στα Κοτσιρέικα.

Από αριστερά:

Ρεβέκκα Κοτσιρά,

Πάνος Κ. Γερμανός,

Ανδρέας και Πάνος

Κοτσιράς και

Αλέξανδρος Κοτσιράς.

«Μηλιώτισσα»

Τρίμηνη Εφημερίδα του Συλλόγου των Απανταχού Μηλιωτών Ηλείας

Β' Περίοδος - Αρ. Φύλλου 1

Υπεύθυνος Έκδοσης:

ΔΗΜ. Κ. ΛΕΝΤΖΟΣ

Γ. Τερτσέτη 95, Ν. Ψυχικό

Γραφικές Τέχνες:

ΛΕΥΤΕΡΗΣ ΡΗΓΑΣ

Γερανίου 13 - Τηλ. 5249.792

ΑΘΗΝΑ

ΕΤΗΣΙΑ ΣΥΝΔΡΟΜΗ

Δρχ. 2.000

Ο Μέγας μήνας Μάϊος

Το αγαπημένο παιδί της Κυρά - Άνοιξης. Ο Μάϊος. Ο Μάης. Ο αενάως Ωραίος, ως Θεός, ως Έρωσ. Και προ πάντων νέος, πάντα νέος. Τα πιο ωραία πράγματα τα έχω κάνει Μάϊο, αν και ποτέ δεν μπορούσα να θυμηθώ τι και πως, έτσι μου φαίνεται.

Τον Μάϊο ήμουν πάντα αλλού. Τον Μάϊο μου φαίνεται ότι κατέβαιναν τα όνειρα χαμηλά, έξω απ' τον ύπνο και περπατούσαν ατελείωτες ώρες, απέναντι στον Αργύρη, κατέβαιναν χορεύοντας στη Φέγκρα και χόρευαν με τις Νεράϊδες και τις Αποξίες ώρες πολλές, αφού στα περιβόλια στην Άβρα μύριζε ο ιδρώτας τους ανακατεμένος με χώμα, καυκαλίθρες και χλωρή ρίγανη.

Το απόγευμα της Κυριακής άπλωναν τ' άσπρα τους πουνκάμισα, και τα μεσοφόρια τους στον Καλιόρι και ερχότανε έως τη μεγάλη στροφή η μυρωδιά από το σαπούνη και τις ανάσες των πεύκων.

Ο Μάϊος γυρίζοντας με το στεφάνι από το παλιό νεροβάρελο, ξαναμμένος, κατακόκκινος στις γειτονιές να κλέψει ματιές και υποσχέσεις. Και το βράδυ στη μάντρα του Γερμανού για να περάσει στο σκοτάδι ο έρωτας. Η μια πηγολαμπίδα που χάθηκε στη Λάκα. Ο μπάριμπα - Βασιλης με την πίπλα και την βαθειά ανάσα.

— Γαμώ τη γλύστρα σας, κωλόπαιδα.

Και το χαμομήλι στους κήπους να μοσχοβολάει λες και ο Επιτάφιος έκασε δω με όλα του τα άνθη, με όλες του τις μυρωδιές, μ' όλα τα μάτια και τα μάτια της. Εγώ θα πάρω τη Μαρία, εσύ την Γεωργία, όχι εγώ την Γεωργία, μα εσύ ήθελες την Αγγέλω.

— Άκου να δεις Πάνο, μη κορδώνεσαι με το ποδήλατο, να πας στη δικιά σου Ρούγα, στην Πανωρούγα.

Αν είχαμε θάλασσα, τι να είναι ελιθήθεια η θάλασσα; Το μόνο που ήμουν ο σίγουρος ότι η περαρούγα θα ήταν η καλύτερη ακρογιαλιά. Και συ θα ήσουν ο Γοργόνα.

Αλλά εδώ δεν έχουμε θάλασσα, δεν έχουμε ακρογιαλιές, δεν έχουμε γοργόνες.

Εδώ έχουμε χουρχούρες, πολλές χουρχούρες. Τις αγαπάω τις χουρχούρες, δεν ξέρω γιατί. Μετά ξέρεις κοντεύουν και τα κεράσια. Αχ τα κεράσια.

Κι αν δεις τον Πάνο με το ποδήλατο, με το βαθύ κατακόκκινο γαρύφαλλο στο τιμόνι, με την κλάρα κερασιάς, γεμάτη κατακκόκινα κεράσια, μην πεις το ναι. Δεν πάει. Ο Πάνος κάνει ζέτες, είπαμε καθαρά πράγμα-

τα, αλλοιώς θα παλέψουμε στο σχολείο, κι όποιος νικήσει αυτόνε να διαλέξει.

Δεν διάλεξε κανέναν από μας. Ήθελε τον Χρήστο, έτσι έλεγε. Στον Χρήστο έλεγε ότι ήθελε εμένα, και σε μένα ότι ήθελε τον Πάνο. Έτσι ήταν ωραία, δεν πικραθήκαμε κανέναν. Μα ύστερα μεγαλώσαμε. Κι ο Μάϊος εκεί ο ίδιος σαν τις παλιές φωτογραφίες και τα εικονίσματα που δεν αλλάζουνε ποτέ. Θα λιώσω τα πόδια μου, θα γίνω ψηλός μέχρι τις Αριές για να με βλέπεις. Ο φράχτης, ξέρεις ο φράχτης πάντα κάτι κρύβει. Τις αγκοινάρες του μπάριμπα - Γιώρη του Δουλή, τις κερασιές του μπάριμπα - Κωστάκη του Γερμανού και το σανό του μπάριμπα - Κωσταντή στο σχολείο.

Ο φράχτης κάποιους πάντα αμποδάει και από μέσα και απ' έξω.

Ενώ ο Μάϊος. Αχ ο Μάϊος, δεν έχει φράχτες, κι ο κήπος δεν έχει τέλος, ο Μάϊος έχει πολλές κερασιές και κόβει σανό καταμεσήμερο, Παπαρούνες, Λιούλιους και Ζουμπουλία.

Ο Μάϊος γράφει με την κιμωλία στον πίνακα τ' όνομά σου και το παίρνουν τα ρέματα ίσια μέχρι του Χόνι.

Μαρία, Γιωργία, Σία, Θανάσω, Άννα, Αγγέλω, Χρήστο, Πάνο, Μίμη, Ανδρέα, Λάκη, Αριστείδη, Γιώργη. Ο Μάϊος ήταν πάντα στην Πέρα Ρούγα.

ΑΗΜ. Κ. ΛΕΝΤΖΟΣ

ΑΠΟ ΤΟΥΣ ΑΠΟΛΗΘΟΥΣ ΣΥΜΒΟΛΙΤΑΣ

Μετά τεσσαρακονταετή απόδημιαν εις πόλιν της Αμερικής νοσταλγίας την γενέτειράν και τους οικείους του άφικετο πρό τριμήνου περίπου ό έκ της γειτονικής κοινότητος Μηλιών κ. Χαρίλαος Κοτσιλάς, όστις διά της τιμιότητός του και εργατικότητός του εδωκίμησεν εις διαφόρους επιχειρήσεις και ήδη ιδιοκτήτης μεγάλου ρεστωράν με έκλεκτήν και μεγάλην πελατείαν. Ητύχησε να άποκτήσιν τέκνα τα όποια μορφώνει ελληνοπρεπώς. Κατά την ένταυθα διαμονήν του εξεπλήρωσεν επιθυμίαν του να

τεριελθθ πλείστα μέρη της Ελλάδος, μετέβη εις Άγιον Όρος, περιήλθε πλείστας τόλεις Μακεδονίας, Β. Ελλάδος. Ο Χαρίλαος Κοτσιλάς είνε ό δωρητής μεγάλης ίκόνος του Άγιου Χαράμπος εις τόν Ιερόν Ναόν Λούκα, ως και εις τόν Ναόν Αγίου Γεωργίου Φολόης και Άγίας Παρασκευής Άζουρα. Πρό ήμερών ανεχώρησεν δι' Αμερικην και έξηγήλωσεν επιθυμίαν να επανεφθθ και πάλιν την Ελλάδα.

Γ. Α. Χρυσανθακόπουλος

Εφημ. «ΠΑΤΡΙΣ» 19-10-1954

Χάρις εις την Ιδιωτικήν πρωτοβουλίαν

ΤΑ ΕΓΚΑΙΝΙΑ ΕΡΓΩΝ ΥΔΡΕΥΣΕΩΣ ΕΙΣ ΤΟ ΧΩΡΙΟΝ ΜΗΛΙΕΣ

Περιγραφή παρακολουθήσαντος συνεργάτου μας

Χάρις εις μίον άοκνον και κατά πάντα άξίειμαι προσπαθεισιν του έν Άθήναις Συλλόγου τών άπονταχού Μηλιωτών «Άγιος Ίωάννης ό Θεολόγος» τή συνδρομή της έν Άμερικη Πανηλειακής Όμοσπονδίας και της προσωπικής εργασίας τών κατοίκων του χωρίου Μηλιές, έν συνεργασία τέλος και μετά του κοινοτικού συμβουλίου του έν λόγω χωρίου, οι Μηλιές, έλάχιστα χιλιόμετρα δεξιά του Ιστορικού Δούκα, συντόμως θα άλλόξουν όψιν. Δικαίως θα δύνανται οι κάτοικοι να υπερφανεύωνται, ότι τό χωρίον τους θα καταστή πρότυπο χωρίου. Αυτό πρός τιμήν των και γενικώς όλων τών έκ Μηλεών κατογομένων και «ξενητευμένων», ούτως είπειν, οίτινες, έγκατεστημένοι εις διάφορα μέρη της Ελλάδος, έλλά και της Αμερικής, προοδευμένοι οικονομικώς και επιστημονικώς, δέν ξεχιουν την πατρίδα τους και εργάζονται δι' ούτην άθρούβως, γοργώς, άλλα σταθερώς. Δέν πρέπει έν προκειμένω να παραλειφθθ, ότι επί κεφαλής όλων αυτών κινείται ένας Ιερωμένοσ, του όποιο τό όνομα, σεβόμενοι την έπιθυμίαν του, δέν αναφέρουμεν.

Τό απόγευμα του παρελθόντος Σαββάτου εις τό προσασφρηθ έν χωρίον Μηλιές έγένετο το συμβολικώς τά εγκαινία τών έκεί έργων υδρεύσεως. Οι Μηλιές από του Ίανουσίου άπολαμβάνουν τό μέγα αγαθόν, να υδρευώνται διά κρουνών, έκ δεξαμενής εύρισκομένης έξωθεν του χωρου και κάτωθεν του όρους Φολόη. Έντός της δεξαμενής αυτης διαχετεύεται άφθονότατον και έξαιρετικότατον ύδωρ έκ δύο πηγών (Πουρναρίου και Κονακίου), επί του ύψους όρους. Η διαχετεύσις του ύδατος έκ τών έν λόγω πηγών εις την δεξαμενήν έγένετο δι' έπιπόνου προσωπικής εργασίας τών κατοίκων. Πρότερον οι κάτοικοι Μηλεών ήσαν ύποχρεωμένοι να μεταφέρουν ύδωρ εις τό χωρίον των έκ πολύ άπομακρυσμένης πηγής, έντός ξυλίνων βαρελιών, άλλοι επί

των ώμων των και άλλοι διά ζώων.

Τά εγκαινία τών έργων υδρεύσεως, έκτός τών Ιερώων οίτινες έτέλεσαν τόν άγιασμόν, έλθόντων από τή γειτονική χωρία, παρηκολούθησαν μέλη του έν Άθήναις Συλλόγου Μηλιωτών, ως οι κ.κ. Σπ. Παναγιωτόπουλος, Π. Δούμας, Π. Μπιλάλης παιδίατρος, Χαρ. Παναγιωτόπουλος, Δημ. Λέντζος, Γ. Πίππας, ό πρόεδρος της κοινότητος κ. Χρ. Πίππας μετά του αντιπροέδρου κ. Π. Καραγιάννη και του γραμματέως κ. Χρ. Καραγιάννη, έκ Πύργου ό διευθυντής της Τραπεζής Ελλάδος κ. Βασ. Λαμπρόπουλος και ό δικηγόρος κ. Άλέκος Κόζογλης, ό έξ Αμαλιάδος έμπυρος κ. Ι. Δημάκοπουλος έκ Μηλεών, ό ύπολοχαγός της Στρατολογίας κ. Νικ. Φωτόπουλος, οι πρόεδροι τών γειτονικών κοινοτήτων και οι κάτοικοι του χωρίου.

Κατά τά εγκαινία ώμίλησαν δι' όλίγων οι κ. κ. Δημ. Μπιλάλης Ιερέυσ, Χρ. Καραγιάννης γραμματέυσ της κοινοτητος, έμπυρ. Παναγιωτόπουλος γραμματεύς του έν Άθήναις Συλλόγου Μηλιωτών, Άλέκος Κόζογλης δικηγόρος έκ Πύργου, Π. Μπιλάλης παιδίατρος έν Άθήναις έκ Μηλεών και τέλος ό Ιερωμένος του όποιου ή δράσις ως άνωτέρω άνεφέρθη.

Περί της δράσεως του έν λόγω Συλλόγου, του έργου υδρεύσεως τό όποιον κατεσκευάσθη και διαφόρων άλλων έργων τά όποια έχουν προγραμματισθή, θα άσχοληθώμεν εις τό εύρισκόν φυλλον, διότι την προσπάθειαν εκπροσώπων ένός μικροχωρίου ειτε ζώντων έντός ουρού, ειτε μακράν της πατρίδος των, όπως τών Μηλεών, ήθε να τό μιμηθούν και άλλα χωρία, καθόσον είναι άπαραίτητος και ή Ιδιωτική πρωτοβουλία δια την ύπαρξιν και ευημερίαν και ούτου του χωρίου τό όποιον τόσα προσφέρει εις την εθνικήν μας εικόνα, ήθε να την εκπροσώβουν βεβαίως, ότι την Ιδιωτικήν αυτήν πρωτοβουλίαν θα την ενισχύει έφασίοιε τό κράτος.

Εφημ. «ΠΑΤΡΙΣ» 26-8-1958

Αρχές της δεκαετίας του 1980, στην πλατεία του χωριού.

Μια παρέα παιδιά παρακολουθούν τις «μετεωρολογικές» αναλύσεις του Δημήτρη Μαρκόπουλου.

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΤΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ

25 ΜΑΡΤΙΟΥ 2001:

Έγινε με μεγάλη επιτυχία ο επίσης χορός του Συλλόγου μας στην Ταβέρνα «Σουφάλα» στους Αμπελόκηπους στην Αθήνα.

13 ΜΑΪΟΥ 2001:

Έγινε μνημόσυνο στην

Εκκλησία Χρυσοσπηλιώτισσα στην οδό Αιόλου, στην μνήμη των αποβιωσάντων συγχωριανών μας.

20 ΜΑΪΟΥ 2001:

Έγινε (με μικρή συμμετοχή), εκδρομή στη Δημητσάνα και Στερνίτσα της ορεινής Αρκαδίας.